

HELLEBÆK
KOHAVES VENNER

Indmeldelse:

Send en e-mail til
kohavensvenner@gmail.com samt
kontingent kr. 100 til konto
1551-10015413 eller via
MobilePay til 17765.

Formand: Biolog Thor Hjarsen,
thorhjarsen@mail.dk

Næstformand: Lars Michael
Nielsen

Redaktør: Ib Fagerlund

Kasserer: Ulla Skytte

Øvrige bestyrelse: Poul Erik
Pedersen, Klavs Nielsen, Max Herzog,
Kasper Nyberg, Michael Hansen, Tor
Hjorth-Falsted og Tine Uffelmann.

Følg os på Facebook
"Hellebæk Kohaves Venner"
og på
www.kohavensvenner.dk

En fremmed flytter ind!

Tekst og foto: Tine Uffelmann

Den 12. marts er jeg en tur i Hellebæk Kohave med mit kamera – noget jeg gør jævnligt – men denne dag bliver jeg stoppet af en mand, som spørger, om jeg har set den kronhjort, der går blandt Galloway-kvæget. Det har jeg ikke, men har set på Facebook, at flere de sidste par dage har observeret en kronhjort ude i Hellebæk Kohave blandt køerne.

Manden er selv lige stødt på flokken og viser mig hen til, hvor de går og græsser – og ganske rigtigt: blandt kvæget går en ung kronhjort. Der er helt ro i flokken og kronhjorten ligger bare i græsset – ingen af køerne tager notits af ham – han er fuldt ud accepteret.

Det er ikke noget, som jeg har set før, men det sker af og til, at en kronhjort slår sig sammen med en flok kvæg. Kristelig Dagblad beskriver bl.a. i en artikel fra 2019, at en kronhjort slog sig ned blandt 60 Galloway-kvæg i et naturfredet

område i delstaten Slesvig-Holsten og havde boet blandt disse i ca. fire år.

Jeg får taget en masse gode billeder af hjorten blandt kvæget og er glad for denne særlige oplevelse. Jeg har nemlig aldrig set det før. Senere poster jeg billederne på Facebook og Instagram og "Tv2-Kosmopol" og "Go´morgen Dan-

mark" kontakter mig ift. at lave en artikel.

I artiklen fra "Tv2Kosmopol" udtaler Niels Worm, som er vildtkonsulent i Naturstyrelsen: Han fortæller, at sædvanligvis holder kronhjorte sig sammen med andre kronhjorte, men denne kronhjort, som er ca. to år gammel, har måske lige mistet sin mor og er derfor blevet prægelknabe i sin rudel

(flok). Dette har fået den til at gå sammen med kvæget, hvor der er fred og ro – og selskabelighed. Niels Worm kan huske et lignende tilfælde fra Frederiksværk, hvor en kronhjort tilbragte hele sommeren sammen med en flok kvæg.

De følgende dage tager jeg i Hellebæk Kohave hver dag og følger flokken. En af dagene går jeg der-

over med de kommende skolebørn fra Ålsgårde Børnehave, så de kan se ham. Flere af dem har set mine billeder og hørt fra deres forældre, at der går en hjort blandt kvæget. Jeg tænker, at det er noget, som er kortvarigt, og at børnene derfor skal have denne særlige oplevelse med. Måske vil hjorten snart forlade flokken...?

Men her over en måned senere går hjorten stadig blandt kvæget; han er tryk ved, at jeg bevæger mig ind blandt kvæget og tager billeder af ham. Selvom jeg har set ham mange gange efterhånden, er det en helt speciel oplevelse hver gang :-)

Det er sjældent at være almindelig

Tekst og foto: Klavs Nielsen

Der var lidt ventetid på en P-plads i Helsingør. Heldigvis var luppen med, og for at fordrive tiden ville jeg finde ud af hvilke småplanter, der voksede mellem stenene her i foråret. Den første var en lille Almindelig Fuglegræs, som ikke gør meget væsen af sig, selvom den har små hvide blomster det meste af året. Under luppen viste der sig en del små mørke pletter på et lille halvvisst blad. Det måtte være svampe, så de blev hjembragt til mulig bestemmelse. Men det var ikke så svært, for pletternes indhold viste sig at være nogle meget lange konidier, som gav en sikker bestemmelse til svampen *Septoria stellariae*. Men fundet kunne ikke registreres på Svampeatlas, fordi navnet ikke var oprettet. Så måske var den ny for Danmark!

Men den var ikke ny - den var fundet for over 110 år siden. Den må være sjælden, tænkte jeg, siden

den ikke er set i så lang tid. Derfor begyndte jeg at opsøge almindelig fuglegræs, for at se om det passede. Men det var lige omvendt. På alle de fuglegræs, jeg fandt, var den der. Det fik jeg skrevet lidt om på Svampeatlas. Den er nu på en lille måned fundet 20 steder fra Vestkysten til Dueodde, og flere nævner, at de også finder den i "første hug". I praksis er det ret vanskeligt at finde fuglegræsken, men når det så lykkes, er svampen der næsten altid, hvis planten ikke er for ung. Sådan plejer det ikke at være.

I mikroskopet er de lange konidier karakteristiske for *Septoria stellariae*.

Svampen *Septoria stellariae* på almindelig fuglegræs er let at kende. Den danner et karakteristisk mønster af små mørke pletter på halvdøde til døde blade nederst på planten. Bladene er ca 0,5 cm, så svampem kan godt findes uden en lup.

En lignende historie - og alligevel ikke.

Mens jeg kiggede efter fuglegræs, lagde jeg mærke til en anden plante, som i almindelig gåhøjde umiddelbart godt kan ligne fuglegræs. Den er også en lille plante, der kryber hen ad jorden. Men når man ser nærmere på den, er den helt anderledes med små blå blomster. Det er vedbend-ærenpris.

Mens fuglegræsken var svær at finde, findes ærenprisen overalt især på forstyrret jord, haver, under hække, langs veje osv. Den er uhy-

re almindelig og meget let at finde i modsætning til fuglegræsken, som dog også anses for almindelig,

Men nu da der var så megen ærenpris, måtte det også være muligt at finde nogle svampe på den. Jeg læste om en svampeart, som laver en fløjsagtig belægning på undersiden af bladene. *Peronospora arvensis* hedder den.

Den måtte jeg finde, og det lykkedes også ret hurtigt. Og historien var den samme. Den var heller ikke set i over 110 år.

Men svampen var svær at finde. Selvom planten er meget almin-

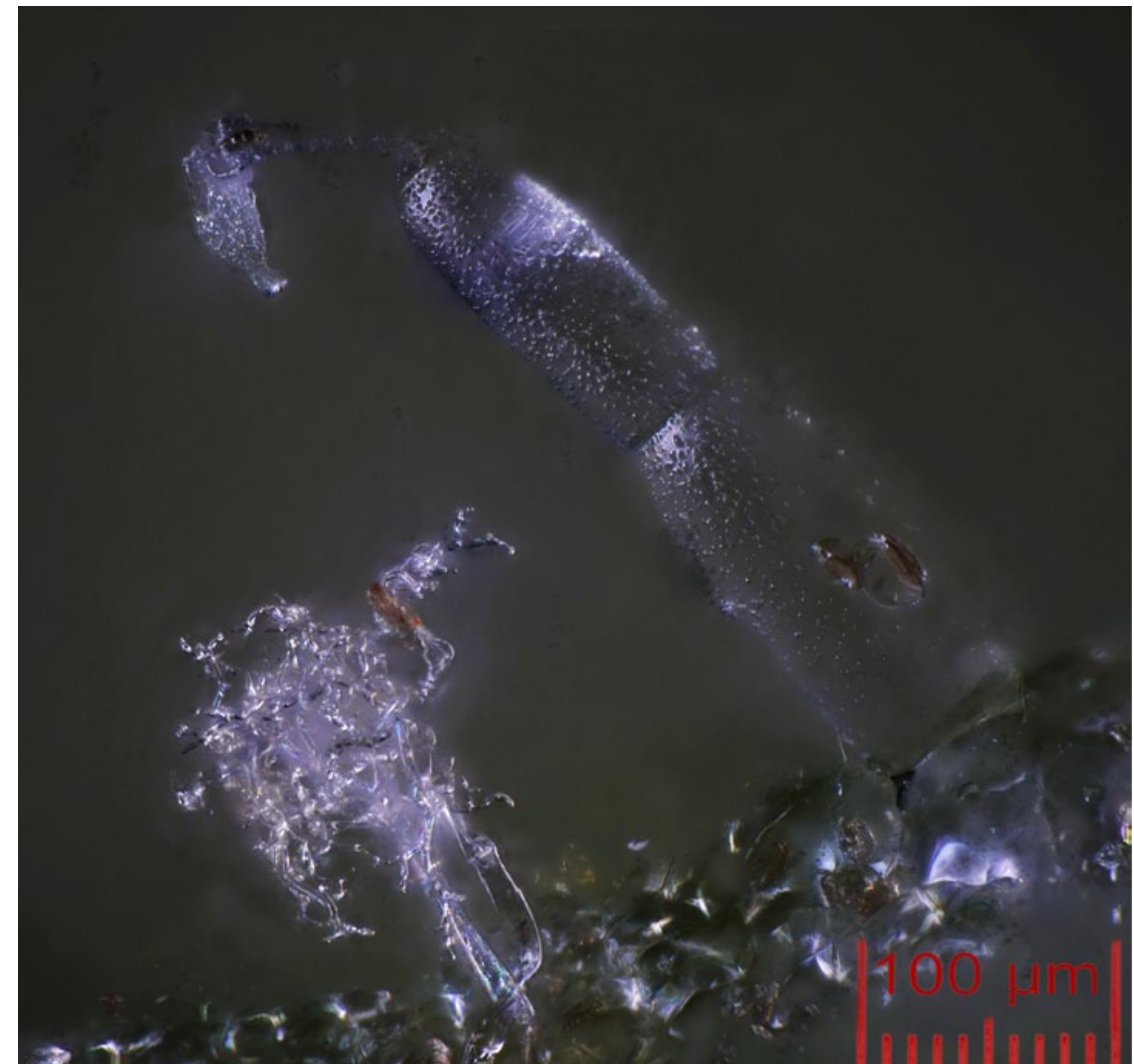
Peronospora arvensis hører til en særlig gruppe, som kaldes ægsporesvampe. De er karakteristiske i mikroskopet med deres grenede struktur.

delig, skulle jeg kigge adskillige tusinde blade igennem. Siden er det blevet nemmere. Nu kigger jeg efter "slidte" ærenprisplanter, som har nogle blege blade.

Det er sådan det plejer at være. Så svampen på fuglegræsken er et særtilfælde - det er sjældent at være almindelig!

Peronospora arvensis er svær at kende i felten uden en lup. Den ses som små vatagtige og rosa totter.

Her er *Peronospora arvensis* fotograferet ved 35 ganges forstørrelse sammen med et af plantens hår. Skarphedsdybden er nogle få my, så det har været nødvendigt at tage 105 forskellige billeder, som bagefter er stacket i computeren.

Den nye bestyrelse

Efter generalforsamlingen i marts måned har Hellebæk Kohaves Venner fået ny bestyrelse. Nogle kender vi i forvejen, men der er flere nye ansigter.

Her er en kort beskrivelse af hele holdet.

Thor Hjarsen
Formand

Biodiversiteten er trængt i Danmark og også i vores område, har vi mistet mange arter, f.eks. dagsommerfugle. Gennem en vildere natur med naturlig dynamik kan vi i følge forskerne rette op på det. Naturnationalparker er én af metoderne.

Lars Michael Nielsen
Næstformand og pressekontakt

..

Ulla Skytte
Kasserer

Tager sig af det administrative arbejde i foreningen. Er her udover en ivrig amatørfotograf og nyder at gå lange ture.

Klavs Nielsen
Bestyrelsesmedlem

Pensioneret amtsbiolog med stor interesse for at finde, fotografere og bestemme små skabninger. Natur- og klimakriserne går mig på, og jeg mener, at kriserne har rod i, at mange mennesker er fremmedgjorte over for naturen.

At få løst kriserne, kræver at vi holder af og dermed respekterer naturen. Men det kræver, at vi først må lære den at kende.

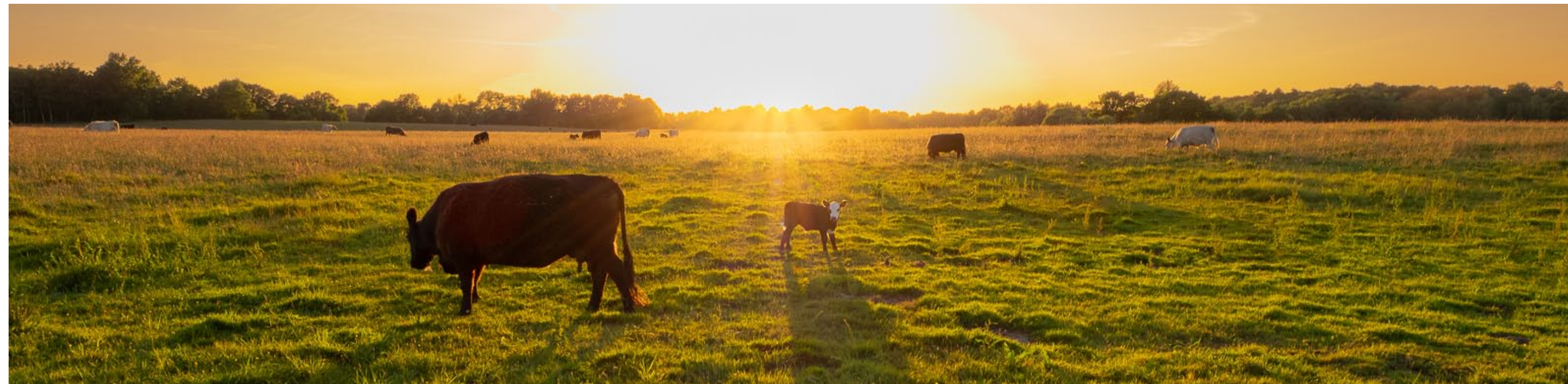
Ib Fagerlund
Redaktør af hjemmeside, nyhedsbreve m.m.

Ivrig naturfotograf og guldsmedeentusiast. Har basal viden om drift af hjemmesider og grafisk produktion. Bruger primært Kohaven til at finde gode fotomuligheder og naturoplevelser.

Poul Erik Pedersen
Bestyrelsesmedlem

Jeg vil arbejde for at vi fortsat får mulighed for at etablere en naturnationalpark i Hellebæk Kohave, samt at vi får Karens Hus som vort foreningshus. Så drømmer jeg om, at vi på sigt får et naturinformationscenter på Alvsgårdens gamle plads. Desuden er jeg formand for Friluftsrådet Nordsjælland og næstformand i Nationalparkbestyrelsen for Kongernes Nordsjælland.

Michel Hansen
Bestyrelsesmedlem

Havbiolog med over 20 års erfaring i naturformidling til alle målgrupper. Begeistret bruger af Kohaven til afslappende gåture.

Kasper Nyberg
Bestyrelsesmedlem

Skovbrugsuddannet. Sommerfuglenørde - både dag- og natsommerfugle. Arbejder som dekoratør og fotograf på Øresundsakvariet.

Max Herzog
Bestyrelsesmedlem

Biolog ved Københavns Universitet. Har tidligere set en del på fugle, men arbejder med ferskvand og især planter. Bruger mest Kohaven til ture med familien.

Tine Uffelmann
Suppleant

Børnehaveleder og fotograf med en stor passion for naturen (og bryllupper). Kommer i Hellebæk Kohave flere gange om ugen med mit kamera og følger naturens gang gennem de fire årstider.

Tor Hjorth-Falsted
Suppleant

Nylig tilflytter til Hellebæk. Flittig bruger af Kohaven både som motionist og gå- og cykelture med familien. Økonom af uddannelse og beskæftiger mig med den finansielle sektors bæredygtighedsarbejde.

Hellebæk Kohave i lysegrønt forårstøj

Tekst og foto: Bodil Mohr Faurholdt

Skoven har faste gæster, det være sig gående, løbende, cyklende og med eller uden hund.

Langt de fleste hilser med et smil eller nik, når de passerer, og det gør én glad i sjælen.

Så er der de mange, der ikke kan få skovens skønhed til at slippe blikket fra mobilen, måske er der et spændende spil eller, er der en mail fra kæresten?

Jeg selv er i skoven særdeles ofte grundet min store naturinteresse, der opstod allerede som barn. Jeg studerer planter -svampe - lav, dyr - insekter og fugle, og hovedvægten ligger nu i det botaniske samt svampene. Det er svært for mig at få øjnene væk fra vores smukke Hellebæk Kohave, som er klædt i lysegrønt.

Jeg elsker at finde arter – de må gerne være sjældne – men andet har også ret. Og at tage billeder, og eventuelt indberette det fundne til et digitalt forum, er også sjovt.

Begrebet "Sjældent" er en sær størrelse, og da jeg for 5 år siden kom til

Ålsgårde og mit første forår oprandt, da faldt jeg over en plante, som jeg aldrig før har set.

I et snævert område ved haver, i særdeleshed omkring Nordre Strandvej og stier nær skoler, der ses Langstillet Lærkespore nærmest invasivt forekommende i marts – april måned.

De er lilla, pænt høje (ca. 15-20cm). Smukke .. og pluk bare løs! De forgår ikke sådan lige. Ja jeg undrer mig, kan de mon være indslæbte?

Disse Lærkesporer er ikke midt inde i skoven, kun ved indfaldsstier. Måske har nogen en forklaring på fænomenet.

Jeg bor som nabo til Hellebæk Kohave, og selvfølgelig er jeg medlem af "Hellebæk Kohaves Venner" som er en dejlig naturforening, der i årets løb laver ture og møder for hele familien. Det årlige kontingent er kr. 100, og på møder/ture er der noget for enhver.

Det kan være vi ses
Bodil

Kommende arrangementer

**Søndag den 4. juni kl. 5:00-7:30
NATTERGALETUR**

Stå TIDLIGT op og nyd når skoven vågner med fuglesang fra Nattergal, Sangdrossel, de små sangere, Rødstjert og meget andet. Træn fuglestemmeøret og hør om trækfuglenes mysterier. Husk gummi-støvler, kaffe/the og lidt at bide i!
Mødested: P-pladsen.
Turleder: Thor Hjarsen.

**Søndag den 18. juni kl. 13-15
DE VILDE BLOMSTERS DAG**

Hvert år i juni måned inviterer Dansk Botanisk Forening til De Vilde Blomsters Dag i Norden, med guidede ture i hele landet. Kohavens Venner er selvfølgelig også med. I år får vi hjælp af Gunnar Rylander Hansen, fra Dansk Botanisk Forening, til at lede turen og fortælle om de mange spændende vækster vi kan finde i området. Vi kigger på bakkede overdrev, våde områder og hvad vi ellers kommer forbi.

Husk fornuftig påklædning og fodtøj.
Mødested: P-pladsen.
Turleder: Gunnar Rylander.

**Fredag den 11. august kl. 20-?
LYSLOKNING**

Aftentur i Kohaven. Vi starter kl. 20 ved P-pladsen, finder et godt sted i området og sætter udstyret op. Så er det blot at vente på mørkets frembrud. Så vil lyset lokke de nataktive insekter til. Primært nat-sommerfugle, men sikkert også stankelben, blomstertæger og biller m.m.

Der bliver rig lejlighed til at fotografere dyrene, eller blot studere de mange kræ, som ellers sjældent ses i dagtimerne.

Det kan sagtens blive midnat inden vi er færdige, så medbring gerne lidt proviant.

Mødested: P-pladsen.
Turleder: Kasper Nyberg.

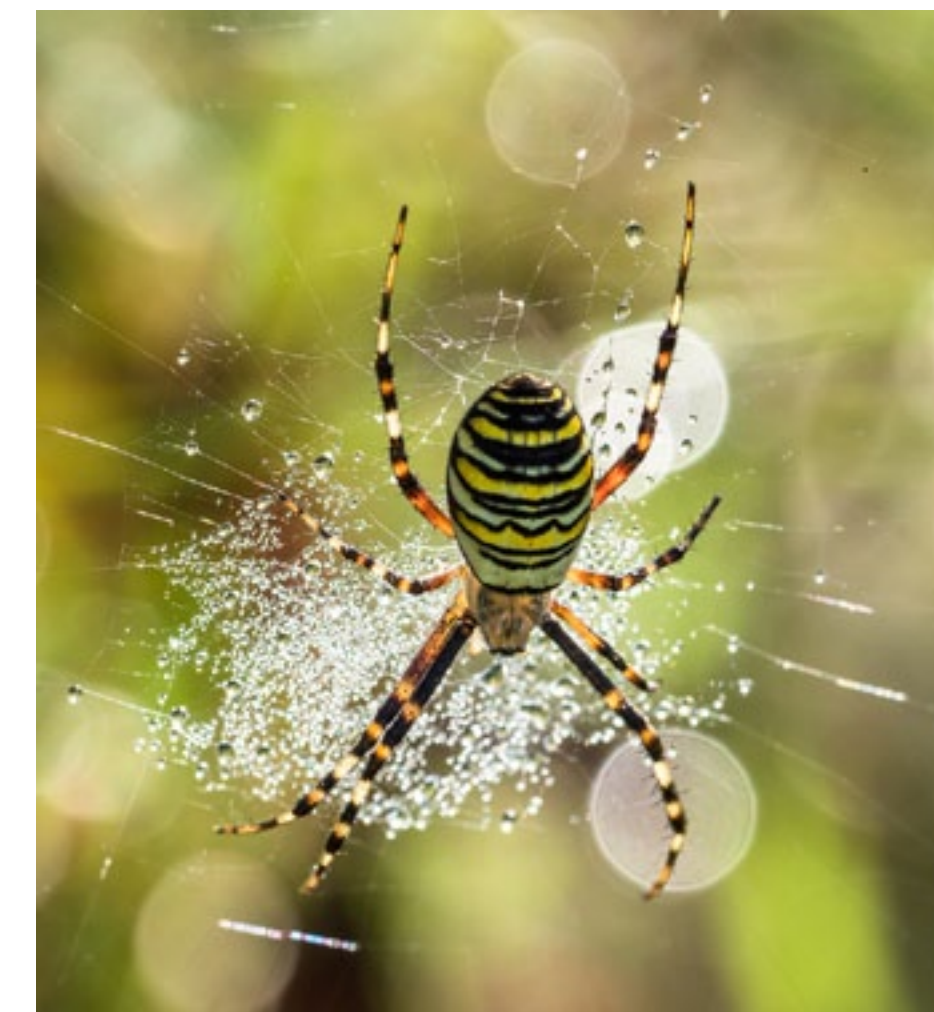

**Søndag den 20. august kl. 10-13
GULDSMEDE OG HVEP-SEEDERKOPPER VED PERNILLESØ**

I august har den flotte hvepseederkop vokset sig stor og engen ved Pernillesø plejer at være et godt sted at finde de imponerende hunner siddende i spindet i det halvhøje græs. Der er også mange andre arter af edderkopper i området. Langs søbredden jager efterårs-mosaikguldsmed bytte og vandnymfer og hedelibeller sidder rundt om i vegetationen.

Mødested: P-pladsen.
Turleder: Ib Fagerlund.

Turen er velegnet for børnefamilier.

**Søndag den 10. september kl. 10-13
KRIBLE-KRABLETUR**

Sommeren går på hæld men de små insekter, spindlere, snegle og andet småkravl er stadig vældig aktive.

Foreningen medbringer bakker og lupglas, og så er det bare med at afsøge skovbunden for diverse smådyr, hvorefter vi artsbestemmer og studerer de sære væsner. Selv de mindste børn kan være med her, og alle kan lære noget nyt. Tag med på opdagelse i mikro-universet!

Mødested: P-pladsen.
Turleder: Lars Michael Nielsen.
Turen er yderst velegnet for børnefamilier.

Forår i Kohaven

Foto: Ib Fagerlund

